

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ
Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων
[e-mail:ecocom-belgrade@mfa.gr](mailto:ecocom-belgrade@mfa.gr)

Ενημερωτικό Δελτίο

Μάιος 2023

Επιμέλεια: Αντώνιος Κατεπόδης, Γεν. Σύμβουλος ΟΕΥ Β΄
Συντάκτης: Όλγα Μπάρμπα, Γραμματέας ΟΕΥ Γ΄

Γραφείο ΟΕΥ
Βελιγραδίου

Οικονομικό & Επιχειρηματικό Περιβάλλον

- ✓ **Στο 0,7% η αύξηση του ΑΕΠ το 1^ο τρίμηνο του 2023**
Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία, το πρώτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) σημείωσε αύξηση 0,7%. Σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση, οι τομείς που συνέβαλαν στην αύξηση του ΑΕΠ είναι κυρίως η βιομηχανία και η γεωργία. Η εκτιμώμενη οικονομική ανάπτυξη στη Σερβία για το 2023 ανέρχεται σε 2,5%. Ο πληθωρισμός επιβραδύνεται και αναμένεται να περιορισθεί στο 8% έως το τέλος του έτους. Τέλος, η τουριστική βιομηχανία καταγράφει αριθμούς ρεκόρ τόσο σε ότι αφορά στον εγχώριο τουρισμό όσο και σε επίπεδο ξένων τουριστών.

- ✓ **ΕΕ: Υποτονική η οικονομική ανάπτυξη στη Σερβία λόγω του υψηλού πληθωρισμού**
Σύμφωνα με την Εαρινή Έκθεση Οικονομικών Προβλέψεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2023, η οικονομική ανάπτυξη της Σερβίας προβλέπεται να επιβραδυνθεί στο 1,9% το 2023, κυρίως λόγω της μείωσης της ιδιωτικής κατανάλωσης καθώς και του υψηλού πληθωρισμού, ο οποίος μειώνει το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα. Ωστόσο, παρά την μειωμένη δυναμική των ανταλλαγών με τους κύριους εμπορικούς εταίρους της Σερβίας στην ΕΕ, η συμβολή των καθαρών εξαγωγών στο ΑΕΠ αναμένεται να βελτιωθεί, κυρίως λόγω της επιβράδυνσης των εισαγωγών και της αύξησης των σερβικών εξαγωγικών επιδόσεων, οι οποίες υποστηρίζονται από τις πρόσφατες άμεσες ξένες επενδύσεις στον τομέα των εμπορευμάτων.
Η αύξηση του ΑΕΠ το 2024 προβλέπεται να προέλθει κυρίως από την ιδιωτική κατανάλωση και από την ανάκαμψη των επενδύσεων. Ωστόσο, αναμένεται να παραμείνει χαμηλότερη από την προ-πανδημική περίοδο, και κάτω από 3%. Σημειώνεται ότι, σε συνέχεια μιας ισχυρής ανάκαμψης το 2021, η ανάπτυξη της σερβικής οικονομίας επιβραδύνθηκε σημαντικά το 2022, στο 2,3%.
Δεδομένου του πολέμου στην Ουκρανία, η Επιτροπή προειδοποιεί στην έκθεση της ότι οι προοπτικές ανάπτυξης υπόκεινται σε υψηλό επίπεδο αβεβαιότητας, ενώ οι επίμονες πληθωριστικές πιέσεις θα μπορούσαν να αποδυναμώσουν περαιτέρω την αγοραστική δύναμη. Μια βαθύτερη από την αναμενόμενη οικονομική επιβράδυνση των βασικών εμπορικών εταίρων της Σερβίας, ιδιαίτερα στην ΕΕ, θα μπορούσε να μειώσει τις καθαρές εξαγωγές.
Ταυτόχρονα, η Έκθεση προβλέπει ότι, μετά από μια αναμενόμενη κορύφωση την άνοιξη του 2023, ο πληθωρισμός θα επιβραδυνθεί, από τα μέσα του 2023 και θα επιστρέψει στο σε επίπεδα εντός της τιμής-στόχου το 2024.
Τέλος, η έκθεση αναφέρει ότι, μετά την πτώση στο 9,4% το 2022, το ποσοστό ανεργίας προβλέπεται να συνεχίσει να μειώνεται το 2023 και το 2024 -αν και με πιο ήπιο ρυθμό -ενώ το έλλειμμα προβλέπεται να μειωθεί σταδιακά το 2023 και το 2024 από το 3,1% του 2022.

- ✓ **Αύξηση 46% του τουρισμού στο Βελιγράδι το πρώτο τρίμηνο του 2023**
Σύμφωνα με ανακοίνωση του Οργανισμού Τουρισμού του Βελιγραδίου, τους πρώτους τρεις μήνες του 2023, το Βελιγράδι κατέγραψε 46% περισσότερες αφίξεις ξένων τουριστών σε σχέση με την ίδια περίοδο πέρυσι. Ειδικότερα, από τον Ιανουάριο έως τον Μάρτιο, επισκέφτηκαν τη σερβική πρωτεύουσα, 237.965 τουρίστες οι οποίοι πραγματοποίησαν 513.252 διανυκτερεύσεις. Ανά χώρα προέλευσης, η μεγαλύτερη αύξηση αφορά την Ελλάδα,

με 212% ενώ ακολουθεί η Βουλγαρία με 132%. Σε απόλυτους αριθμούς, οι περισσότεροι τουρίστες προήλθαν από τη Ρωσία, – 28.009 (αύξηση 74%), οι οποίοι πραγματοποίησαν 114.648 διανυκτερεύσεις (αύξηση 94%). Η δεύτερη θέση ανήκει στην Τουρκία – 13.426, σημειώνοντας αύξηση 64%. Ακολουθούν η Κροατία (56% αύξηση), το Μαυροβούνιο (46%), η Ελλάδα (212%), η Βοσνία-Ερζεγοβίνη (13%), η Βόρεια Μακεδονία (71%), η Γερμανία (40%), η Κίνα και το Χονγκ Κονγκ (91%) και η Σλοβενία (28%).

- ✓ **Μείωση στις τιμές ακινήτων στο Βελιγράδι και το Νόβι Σαντ**
Σύμφωνα με στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Σερβίας, μετά από αρκετά χρόνια συνεχούς ανάπτυξης, η σερβική αγορά ακινήτων κατέγραψε την πρώτη της πτώση τον περασμένο μήνα, αν και μόνο κατά ένα μικρό ποσοστό. Σύμφωνα με αναλυτές, αυτό αποτελεί ένδειξη σταθεροποίησης και ανάσχεσης της τάσης αύξησης των τιμών, η οποία έχει εκτοξευθεί στα ύψη τα τελευταία τρία χρόνια, με αποκορύφωμα το τελευταίο έτος, μετά την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία. Σύμφωνα με τα στοιχεία, οι τιμές των ακινήτων μειώθηκαν τον Απρίλιο σε αρκετές πόλεις και κωμοπόλεις, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων περιοχών του Βελιγραδίου και του Νόβι Σαντ.

Εμπόριο-Επιχειρηματικότητα

- ✓ **Το εξωτερικό εμπόριο αγαθών ανήλθε το α' τρίμηνο σε 16,72 δισ. ευρώ**
Σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Σερβίας, το συνολικό εξωτερικό εμπόριο της Σερβίας κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου 2023 ανήλθε σε 16,72 δισ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 6,8% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Η αξία των εξαγωγών ανήλθε σε 7,3 δισ. ευρώ, σημειώνοντας ετήσια αύξηση 15,8%, ενώ των εισαγωγών σε 9,41 δισ. ευρώ, καταγράφοντας αύξηση 0,7%. Ο λόγος εξαγωγών - εισαγωγών αυξήθηκε σε 77,6% από 67,5% το 2022. Σημειώνεται ότι το μερίδιο του εμπορίου με τα κράτη-μέλη της ΕΕ διαμορφώθηκε σε 59,3% του συνολικού εξωτερικού εμπορίου.
- ✓ **Το APR εγκαινιάζει νέα ηλεκτρονική υπηρεσία για την εγγραφή επιχειρήσεων**
Ο Σερβικός Οργανισμός Μητρώου Επιχειρήσεων (APR), ανακοίνωσε ότι από τις 17 Μαΐου, η υποβολή αιτήσεων σε ηλεκτρονική μορφή είναι πλέον ο μοναδικός τρόπος υποβολής αιτήσεων για σύσταση εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, ομόρρυθμης, ετερόρρυθμης καθώς και ανώνυμης εταιρείας. Σύμφωνα με την ανακοίνωση η νέα υπηρεσία θα επιτρέψει την υποβολή των αιτήσεων εγγραφής μέσω ειδικής εφαρμογής λογισμικού, σύμφωνα με το νέο νόμο για τη διαδικασία εγγραφής στο Σερβικό Οργανισμό Μητρώων Επιχειρήσεων, ενώ οι αιτήσεις που υποβάλλονται σε έντυπη μορφή δεν θα γίνονται πλέον αποδεκτές. Η ανακοίνωση σημειώνει επίσης η υποχρεωτική ηλεκτρονική εγγραφή δεν ισχύει για τη σύσταση ατομικών εταιρειών, συνεταιρισμών, συνεταιριστικών ενώσεων, δημοσίων επιχειρήσεων, γραφείων αντιπροσωπείας ή υποκαταστημάτων ξένων εταιρειών και ήδη εγγεγραμμένων επιχειρηματικών οντοτήτων, προσθέτοντας οι φορείς αυτοί ότι θα έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν μεταξύ δύο τρόπων υποβολής της αίτησης σύστασης – σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή.

- ✓ **Η Air Serbia έχει μεταφέρει πάνω από ένα εκατομμύριο επιβάτες από τις αρχές του 2023**
Η Air Serbia ανακοίνωσε ότι μετέφερε περισσότερους από ένα εκατομμύριο επιβάτες το 2023 σημειώνοντας ότι το 2022, ο αριθμός αυτό επιτεύχθηκε δύο μήνες αργότερα, στις αρχές Ιουλίου. Το προπανδημικό έτος 2019 - η πιο επιτυχημένη χρονιά για την εταιρεία έως σήμερα – έχει φτάσει τον αριθμό του ενός εκατομμυρίου επιβατών στις 25 Ιουνίου, ή ενάμιση μήνα αργότερα σε σύγκριση με φέτος. Σύμφωνα με τις υπάρχουσες τάσεις, η Air Serbia αναμένει να υπερβεί τον αριθμό των τρεισήμισι εκατομμυρίων επιβατών το 2023.

Ενέργεια- Περιβάλλον

- ✓ **Η EPS πραγματοποιεί κέρδη περίπου 294 εκατ. ευρώ το πρώτο τρίμηνο**
Σύμφωνα με ανακοίνωσή της, η Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού της Σερβίας- Elektroprivreda Srbije (EPS), πραγματοποίησε το πρώτο τρίμηνο του 2023 καθαρά κέρδη ύψους 34,5 δισ RSD (περίπου 294 εκατ. ευρώ). Την ίδια περίοδο το περασμένο έτος είχε καταγράψει ζημιά σχεδόν 30 δισ RSD (περ. 256 εκατ. ευρώ).
Η ανακοίνωση αναφέρει επίσης, ότι η επιχειρηματική αυτή επιτυχία οφείλεται στην αύξηση της παραγωγής, της μείωσης του κόστους, αλλά και των κερδών από τις εξαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας. Η EPS παρήγε 9,74 δισ. kWh ηλεκτρικής ενέργειας, σημειώνοντας αύξηση σε σχέση με το 2022. Το κέρδος από τις εξαγωγές από τον Ιανουάριο έως τον Μάρτιο ανήλθε σε 51 εκατ. ευρώ, ενώ, πέρυσι, η EPS αναγκαστεί να προβεί σε εισαγωγές ενέργειας σε ιδιαίτερα υψηλές τιμές. Η ανακοίνωση προσθέτει επίσης ότι οι επιχειρηματικές δαπάνες είναι περίπου 20 δισ. RSD χαμηλότερες από τις προγραμματισμένες, εκ των οποίων το κόστος μόνο της εισαγωγής άνθρακα είναι χαμηλότερο κατά 8,4 δισ. RSD. Τέλος, σημειώνεται ότι τα εν λόγω κέρδη αποτελούν το καλύτερο αποτέλεσμα της τελευταίας πενταετίας
- ✓ **Ψήφιση των τροποποιήσεων του νέου νόμου για τις ΑΠΕ**
Εγκρίθηκαν από τη Σερβική Εθνοσυνέλευση οι τροποποιήσεις του νόμου για τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, οι οποίες σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση του Υπουργείου Μεταλλείων και Ενέργειας, αναμένεται να συμβάλλουν στη μέγιστη αξιοποίηση των δυνατοτήτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ στη Σερβία, διασφαλίζοντας παράλληλα τη σταθερότητα του δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας.
Ειδικότερα ο νέος νόμος, στοχεύει στην αντιμετώπιση του μεγάλου αριθμού αιτημάτων για σύνδεση νέων ηλιακών και αιολικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, τα οποία είχαν υπερβεί την ικανότητα εξισορρόπησης του συστήματος. Σημειώνεται ότι, τα τελευταία δύο έτη, η αιτούμενη ισχύς σύνδεσης αυξήθηκε από 4,8 GW σε 20 GW, δυναμικό που είναι δύομισι φορές μεγαλύτερο από την υπάρχουσα συνολική δυναμικότητα όλων των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στη Σερβία. Οι αλλαγές προστατεύουν επίσης την κρατική εταιρεία ενέργειας, Elektroprivreda Srbije, από τον οικονομικό κίνδυνο ανάληψης της ευθύνης εξισορρόπησης για όλους τους παραγωγούς ΑΠΕ. Ο νόμος διατήρησε την υποχρέωση του εγγυημένου προμηθευτή μόνο για τους προνομιούχους παραγωγούς που έχουν ενταχθεί στο σύστημα κινήτρων και αυτό για περιορισμένο χρονικό διάστημα, ενώ τα ιδιωτικά έργα θα λύσουν το ζήτημα της ευθύνης ισορροπίας σε εμπορική βάση.

Επιπλέον, με το νέο νόμο, δίνεται η δυνατότητα στα νοικοκυριά να εγκαταστήσουν ηλιακούς συλλέκτες έως 10,8 kW, ενώ στις επιχειρήσεις έως και 5 MW, έως την 1η Ιουλίου 2024 που ορίζεται ως μεταβατική περίοδος και έπειτα, το όριο θα μειωθεί σε 150 kW.

Οι μεγάλοι βιομηχανικοί παραγωγοί θα μπορούν να ασκήσουν το δικαίωμά τους στην ιδιοκατανάλωση μέσω της έννοιας του ενεργού αγοραστή, σύμφωνα με το υπουργείο Μεταλλείων και Ενέργειας. Επιπλέον, ορίζεται ότι οι σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής άνω των 10 MW, που χρησιμοποιούν διακοπτόμενες πηγές, δεν θα μπορούν να συνδεθούν στο δίκτυο διανομής (σύστημα χαμηλής τάσης), αλλά μόνο στο δίκτυο μεταφοράς.

Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις, οι επενδυτές θα μπορούν να αποφύγουν τις ενδεχόμενες καθυστερήσεις όσον αφορά τη σύνδεση των σταθμών ηλεκτροπαραγωγής τους στο δίκτυο, προσθέτοντας στην επένδυση συστήματα αποθήκευσης (μπαταριών).

Ο διαχειριστής του συστήματος διανομής – η κρατική εταιρεία κοινής ωφέλειας Elektrodistribucija Srbije – θα πρέπει επίσης να περιορίσει την τρέχουσα χωρητικότητα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο 80% της χωρητικότητας του υποσταθμού στο σημείο παράδοσης ηλεκτρικής ενέργειας του συστήματος μεταφοράς. Το όριο αυτό ισχύει για υποσταθμούς ισχύος έως 16 MW, ενώ οι «αγοραστές-παραγωγοί», δεν περιλαμβάνονται στον υπολογισμό.

Με το νέο πλαίσιο, επιβάλλονται όρια στις δυνατότητες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που μπορούν να συνδεθούν στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας για την αποφυγή υπερφόρτωσης του δικτύου διανομής και μεταφοράς. Με αυτόν τον τρόπο, η έννοια του αγοραστή-παραγωγού προσανατολίζεται προς τα νοικοκυριά και τις μικρές επιχειρήσεις. Στη Σερβία υπάρχουν σήμερα 959 νοικοκυριά και 315 νομικά πρόσωπα που έχουν την ιδιότητα του αγοραστή-παραγωγού, συνολικής εγκατεστημένης ισχύος περίπου 15 MW. Τέλος, υπενθυμίζεται ότι ως μέλος της Ενεργειακής Κοινότητας και έχοντας υπογράψει τη Διακήρυξη της Σόφιας για την Πράσινη Ατζέντα για τα Δυτικά Βαλκάνια, η Σερβία έχει δεσμευτεί να μειώσει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά 40,3% έως το 2030 σε σύγκριση με το 1990, και να αυξήσει το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε 40,7% στη συνολική τελική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας.

✓ **Ανακοινώσεις για νέα έργα στον τομέα των ΑΠΕ**

Η Κυβέρνηση της Σερβίας ενέκρινε την απόφαση που καθορίζει τη διαδικασία επιλογής στρατηγικού εταίρου για την υλοποίηση του έργου της κατασκευής ηλιακών σταθμών ίδιας εξισορρόπησης με συστήματα μπαταριών για την αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας. Το έργο θα παραδοθεί και θα ενσωματωθεί στο σχέδιο λειτουργίας της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού EPS. Το έργο αποτελείται από δύο στοιχεία: ηλιακούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής και συστήματα αποθήκευσης-μπαταριών.

Οι ηλιακοί σταθμοί θα έχουν συνολική ισχύ 1.000 MWac (1.200 MWdc). Προκειμένου να εξασφαλιστεί η βέλτιστη παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, η συνολική εγκατεστημένη ισχύς θα κατανεμηθεί σε πέντε ή περισσότερους σταθμούς. Οι θέσεις των ηλιακών σταθμών, καθώς και ο αριθμός και η εγκατεστημένη ισχύς κάθε μεμονωμένης ηλιακής μονάδας θα προταθούν από τον στρατηγικό εταίρο.

Τα συστήματα μπαταριών για την αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας, με συνολική ισχύ τουλάχιστον 200 MW και χωρητικότητα τουλάχιστον 400 MWh, θα εγκατασταθούν επίσης σε μία ή περισσότερες τοποθεσίες, οι οποίες και αυτές θα προταθούν από την εταιρεία που θα αναλάβει το έργο.

Η προθεσμία για την υλοποίηση του έργου είναι τέσσερα έως πέντε χρόνια και η απόφαση αναφέρει ότι η περίοδος για την οποία υπογράφεται η συμφωνία είναι έξι έως επτά χρόνια. Για την υλοποίηση του έργου έχει συσταθεί ειδική Ομάδα Εργασίας, της οποίας Πρόεδρος είναι η υπουργός Εξορύξεων και Ενέργειας της Σερβίας, κα Ντουμπράβκα Τζέντοβιτς.

Επιπροσθέτως κατά την έναρξη του Ενεργειακού Φόρουμ του Βελιγραδίου, στις 8 Μαΐου, η Υπουργός, κα Τζέντοβιτς, ανακοίνωσε ότι η Κυβέρνηση θα εγκρίνει έως τα τέλη Μαΐου κατάλογο επενδύσεων προτεραιότητας στην ενέργεια, για τις οποίες θα απαιτηθούν περισσότερα από 15 δισ. ευρώ.

Σύμφωνα με την ίδια, οι επενδύσεις θα αφορούν το σύνολο του ενεργειακού τομέα, την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, τον τομέα του φυσικού αερίου, αλλά και τον τομέα του πετρελαίου.

Πρόσθεσε επίσης, ότι πάνω από 10 δισ. ευρώ θα επενδυθούν στην ανάπτυξη των παραγωγικών δυνατοτήτων και ότι τα υπόλοιπα προορίζονται για το δίκτυο μεταφοράς και το σύστημα διανομής. Όπως τόνισε, θα γίνουν περισσότερες επενδύσεις στον τομέα της ηλιακής ενέργειας, και ειδικότερα στην κατασκευή αυτοεξισορροπούμενων σταθμών, με ισχύ έως 1 GW.

Επιπλέον, θα κατασκευαστεί ο αναστρέψιμος υδροηλεκτρικός σταθμός «Bistrica» ενώ θα εξετασθεί επίσης η οικονομική και τεχνική βιωσιμότητα της κατασκευής του υδροηλεκτρικού σταθμού Djerdap 3. Στο σχέδιο περιλαμβάνεται τέλος, και η κατασκευή του ηλιακού πάρκου «Morava», του αιολικού πάρκου «Kostolac», του υδροηλεκτρικού σταθμού «Vlasina», αλλά και η ανακατασκευή των υφιστάμενων υδροηλεκτρικών σταθμών.

Κατασκευαστικά-Υποδομές-Μεταφορές

✓ **Δόθηκε σε κυκλοφορία το πρώτο τμήμα του αυτοκινητόδρομου Morava**

Το πρώτο τμήμα του διαδρόμου Morava, από το Rojate έως το Makresane, μήκους 16,8 km, δόθηκε στην κυκλοφορία. Η επένδυση ανέρχεται σε περίπου 800 εκατ. ευρώ και επενδυτής είναι η Δημόσια Επιχείρηση Corridors of Serbia. Ο εν λόγω αυτοκινητόδρομος, συνολικού μήκους 112 km, συνδέει τις περιοχές Raska, Rasina και Moravica, δηλαδή περίπου μισό εκατομμύριο ανθρώπους στην κεντρική Σερβία. Η ολοκλήρωση των εργασιών έχει προγραμματιστεί για το 2025 και οι εργασίες πραγματοποιούνται από την αμερικανοτουρκική κοινοπραξία Bechtel - Enka.

Το έργο αποτελεί τον πρώτο ψηφιακά εξοπλισμένο αυτοκινητόδρομο της χώρας, που σημαίνει ότι θα είναι εξοπλισμένος με ειδικούς αισθητήρες οι οποίοι θα αναμεταδίδουν πληροφορίες για την κατάσταση της διαδρομής, πιθανά ατυχήματα και άλλα δεδομένα που σχετίζονται με την οδική ασφάλεια.

Σύμφωνα με την Δήμαρχο του Cicevac, κα Mirjana Kkic, αυτός ο αυτοκινητόδρομος θα σημαίνει πολλά τόσο για τους κατοίκους όσο και για την οικονομία του δήμου, και ιδίως σε συνδυασμό με το σιδηροδρομικό έργο Stalac-Djunis, το οποίο μόλις ξεκίνησε, και τη σχεδιαζόμενη κατασκευή βιομηχανικής ζώνης έκτασης 22 εκταρίων από κοινού με το Δήμο Varvarin. Το άνοιγμα ολόκληρου του Διαδρόμου Moráva αναμένεται μέχρι το τέλος του 2025. Τον Σεπτέμβριο ή τον Οκτώβριο θα δοθούν σε κυκλοφορία ακόμη 11 χλμ προς το Κόσεβο και μέχρι το τέλος του 2024 θα ανοίξει το τμήμα Cacak-Adrani. Στη συνέχεια κατασκευασθούν τα υπόλοιπα 56 χιλιόμετρα μέχρι το τέλος του 2025

- ✓ **Ψηφίστηκε σχέδιο νόμου για τροποποιήσεις του νόμου περί Πολεοδομίας και Κατασκευών**
Σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση, η Κυβέρνηση ενέκρινε το σχέδιο για την τροποποίηση του νόμου περί Πολεοδομίας και Δόμησης, το οποίο επιταχύνει τις διαδικασίες έκδοσης οικοδομικών αδειών, αίρει εμπόδια, όπως το τέλος μετατροπής χρήσης της γης, και καθιστά τη διαδικασία έκδοσης αδειών πιο διαφανή για τους πολίτες και αυτούς που δραστηριοποιούνται στον τομέα των κατασκευών.
Οι τροποποιήσεις εισάγουν την υποχρέωση έκδοσης «πράσινου» πιστοποιητικού για όλα τα δημόσια κτίρια, καθώς και για όλα τα κτίρια άνω των 10.000 τετραγωνικών μέτρων, γεγονός που καθιστά τη Σερβία μία από τις πρώτες χώρες στην Ευρώπη που θα εφαρμόσει πλήρως το καθεστώς αυτό.
Με τις τροποποιήσεις του νόμου ο επενδυτής, για να λάβει την άδεια εκμετάλλευσης θα πρέπει πρώτα να έχει προχωρήσει σε ασφάλιση του έργου για ζημιές σε τρίτους, αλλά και να υποβάλλει αποδεικτικά για τη ορθή διακίνηση των οικοδομικών απορριμμάτων. Επιπλέον, υποχρεώνεται να επισκευάσει, με δικά του έξοδα, τους δρόμους που έχουν υποστεί ζημιές από τη διέλευση φορτηγών κατά την υλοποίηση του έργου.

Επενδύσεις-Χρηματοδότηση

- ✓ **Γιόβιτς: Η εισροές ΑΞΕ το πρώτο τετράμηνο του 2023 στα 1,2 δισ. ευρώ**
Ο αναπληρωτής διοικητής της Εθνικής Τράπεζας της Σερβίας (NBS) Ζέλικο Γιόβιτς ανακοίνωσε ότι οι εισροές ΑΞΕ στη Σερβία ανήλθαν κατά το α' τετράμηνο του έτους σε 1,259 δισ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 66% σε σχέση με το ίδιο διάστημα του περασμένου έτους. Σύμφωνα με τον ίδιο, οι καθαρές εισροές ΑΞΕ αναμένεται να υπερκαλύψουν και φέτος το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, όπως συμβαίνει τα τελευταία οκτώ χρόνια. Παραθέτοντας στοιχεία που δημοσίευσε η εθνική στατιστική υπηρεσία, ο κ. Jović ανέφερε επίσης ότι το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 0,7% σε ετήσια βάση το α' τρίμηνο, «καθοδηγούμενο από την αύξηση της δραστηριότητας στον κλάδο της βιομηχανίας, κυρίως χάρη στην ανάκαμψη της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας». Κατά τον κ. Γιόβιτς η θετική συνεισφορά προήλθε επίσης και από τον τομέα των υπηρεσιών, η οποία ωστόσο ήταν χαμηλότερη από το 2022.
- ✓ **Η Heineken επενδύει 16 εκατ. ευρώ σε ζυθοποιείο στο Νόβι Σαντ**
Η Heineken Serbia παρουσίασε μια νέα επένδυση ύψους 16 εκατομμυρίων ευρώ στο ζυθοποιείο της στο Νόβι Σαντ, μία από τις μεγαλύτερες πρόσφατες επενδύσεις της εταιρείας στη Βοϊβοντίνια, η οποία περιλαμβάνει την προσθήκη μιας νέας γραμμής παραγωγής συσκευασίας καθώς και αναβάθμιση της γραμμής για τις γυάλινες συσκευασίες.
Σύμφωνα με την ανακοίνωση η νέα επένδυση θα επιτύχει υψηλότερη λειτουργική και υλικοτεχνική απόδοση, αυξάνοντας τον ρυθμό παραγωγής κατά 50%, ενώ ταυτόχρονα θα μειώσει τις εκπομπές CO₂ κατά περισσότερους από 1.000 τόνους ετησίως (μείωση κατά 20%). Στην τελετή παρουσίασης, ο Πρέσβης της Ολλανδίας στη Σερβία, Joost Reintjes, δήλωσε ότι το διμερές εμπόριο Ολλανδίας-Σερβίας ξεπέρασε το 1 δισεκατομμύριο ευρώ και ότι η Ολλανδία εξακολουθεί να είναι μία από τις σημαντικότερες πηγές επενδύσεων ΑΞΕ στη Σερβία. Το 84% των συστατικών που χρησιμοποιεί η Heineken στην παραγωγή μπίρας

προέρχονται από τη Βοϊβοντίνια και η αξία των αγορών από τοπικούς προμηθευτές ανέρχεται σε 11 εκατομμύρια ευρώ ετησίως.

✓ **Τροποποίηση επενδυτικού θεσμικού πλαισίου ως προς τα προβλεπόμενα κριτήρια χορήγησης κινήτρων για Άμεσες Ξένες Επενδύσεις**

Η κυβέρνηση της Σερβίας τροποποίησε το διάταγμα για τον καθορισμό των κριτηρίων χορήγησης κινήτρων για την προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων, αυξάνοντας το όριο για την απαιτούμενη ελάχιστη επένδυση στα 300.000 ευρώ αντί για 100.000 ευρώ που ήταν το προηγούμενο όριο. Επίσης, το τροποποιημένο διάταγμα καταργεί το μέχρι τώρα ισχύον καθεστώς διαίρεσης των περιφερειών της χώρας ανάλογα με το επίπεδο ανάπτυξης και, πλέον, η επικράτεια της Σερβίας χωρίζεται σε πέντε περιφέρειες: Περιφέρεια Βελιγραδίου, Περιφέρεια Βοϊβοντίνια, Περιφέρεια Sumadija και Δυτικής Σερβίας, Περιφέρεια Νότιας και Ανατολικής Σερβίας και Περιφέρεια Κοσσόβου.

Οι επενδυτές στην περιοχή του Βελιγραδίου μπορούν να λάβουν τις προβλεπόμενες επιδοτήσεις εάν η επένδυση ανέρχεται σε τουλάχιστον 500.000 ευρώ και απασχολεί τουλάχιστον 50 εργαζομένους, ενώ αυτό το όριο είναι χαμηλότερο για τη Βοϊβοντίνια, απαιτώντας επένδυση 400.000 ευρώ και δημιουργία 40 θέσεων εργασίας. Στις Περιφέρειες Sumadija και Δυτικής Σερβίας, Νότιας και Ανατολικής Σερβίας, καθώς και στο Κόσσοβο, το κράτος θα υποστηρίξει τα επενδυτικά σχέδια με κεφάλαιο τουλάχιστον 300.000 ευρώ και διασφαλίζουν την απασχόληση τουλάχιστον 30 νέων εργαζομένων για αόριστο χρονικό διάστημα.

Το ελάχιστο ύψος επένδυσης, που προέβλεπε το μέχρι τώρα ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, ήταν 100.000 ευρώ και 10 νέοι εργαζόμενοι, σε όσες περιφέρειες τοπικής αυτοδιοίκησης χαρακτηρίζονταν ως κατεστραμμένες περιοχές, ανάλογα με το επίπεδο ανάπτυξης τους.

Η νέα ρύθμιση προβλέπει ότι για επενδύσεις άνω των 5 εκατ. ευρώ, η προθεσμία ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου είναι έως και 10 χρόνια από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για τη διάθεση κεφαλαίων.

Επίσης, προβλέπεται ότι οι επενδυτές θα μπορούν να λαμβάνουν ως επιστροφή το 20% των δικαιολογημένων δαπανών του ακαθάριστου μισθού ανά εργαζόμενο, μέχρι του ανώτατου ύψους των 2.000 ευρώ, ανά εργαζόμενο, εάν σκοπεύουν να επενδύσουν στην περιοχή του Βελιγραδίου. Για τους νέους εργαζόμενους στη Βοϊβοντίνια τα αντίστοιχα ποσά διαμορφώνονται σε 25% των δικαιολογημένων δαπανών του ακαθάριστου μισθού, με μέγιστο τα 3.000 ευρώ, ανά εργαζόμενο. Στις Περιφέρειες Sumadija και Δυτικής Σερβίας, Νότιας και Ανατολικής Σερβίας, καθώς και στο Κόσσοβο, οι επενδυτές θα δικαιούνται το 30% των δικαιολογημένων δαπανών των μικτών κερδών και το όριο είναι 5.000 ευρώ, ανά εργαζόμενο.

Η μέγιστη καταβολή ανά εργαζόμενο, που προέβλεπε το μέχρι τώρα ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, ήταν 7.000 ευρώ ανά εργαζόμενο σε επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε όσες περιφέρειες τοπικής αυτοδιοίκησης χαρακτηρίζονταν ως κατεστραμμένες περιοχές, ανάλογα με το επίπεδο ανάπτυξης.

Το τροποποιητικό διάταγμα αποδίδει ιδιαίτερη προσοχή στην ενίσχυση των τεχνολογιών με ελάχιστες επιπτώσεις στο περιβάλλον και ορίζεται σαφώς ότι τα επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται θα πρέπει να ενσωματώνουν προβλέψεις για ελάχιστες επιπτώσεις στο περιβάλλον από τη δραστηριότητα της εταιρείας.

Ειδικότερα ορίζεται ότι:

- Τεχνολογίες με ελάχιστες επιπτώσεις στο περιβάλλον είναι τεχνολογίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αποθήκευση ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας, αντλίες θερμότητας, τεχνολογίες δικτύου, τεχνολογίες ανανεώσιμων καυσίμων μη βιολογικής προέλευσης, τεχνολογίες βιώσιμων εναλλακτικών καυσίμων, ηλεκτρολυτικές και κυψέλες καυσίμου, προηγμένες τεχνολογίες παραγωγής ενέργειας μέσω πυρηνικών διεργασιών με ελάχιστα απόβλητα από τον κύκλο του καυσίμου, τεχνολογίες δέσμευσης, χρήσης και αποθήκευσης άνθρακα και τεχνολογίες ενεργειακής απόδοσης που σχετίζονται με το ενεργειακό σύστημα.

Ανταγωνισμός-Διεθνή

- ✓ **Μείωση των τιμών διαδικτύου κινητής τηλεφωνίας μεταξύ ΕΕ και Δυτ. Βαλκανίων**
Σύμφωνα με ανακοίνωση της εταιρείας κινητής τηλεφωνίας Yettel, εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (EC), του Συμβουλίου Περιφερειακής Συνεργασίας (RCC) και των παρόχων κινητής τηλεφωνίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα Δυτικά Βαλκάνια συμφώνησαν σε μείωση των τιμών **διαδικτύου κινητής τηλεφωνίας (mobile internet)** μεταξύ της ΕΕ και των Δυτικών Βαλκανίων από την 1η Οκτωβρίου 2023. Σύμφωνα με την ανακοίνωση οι πολίτες των Δυτικών Βαλκανίων θα έχουν από τον επόμενο Οκτώβριο στη διάθεσή τους ειδικά πακέτα περιαγωγής όσον αφορά τη χρήση του ιντερνέτ με τιμές πολύ χαμηλότερες από τις υπάρχουσες. Η ολική μείωση των επιπλέον χρεώσεων περιαγωγής προβλέπεται να εισαχθεί σταδιακά, με έτος ολοκλήρωσης της διαδικασίας το 2028. Στην ανακοίνωση υπενθυμίζεται επίσης ότι οι φορείς κινητής τηλεφωνίας της περιοχής των Δυτικών Βαλκανίων συνέβαλαν στη διαμόρφωση μιας ενιαίας οικονομικής ζώνης στην περιοχή αυτή, καταργώντας πλήρως τα τέλη περιαγωγής από την 1η Ιουλίου. 2021.

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τα Ενημερωτικά Δελτία του Γραφείου ΟΕΥ-Βελιγραδίου, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-belgrade@mfa.gr).
3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσής τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, κοινοτικό και διεθνές δίκαιο σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών: βλ. <http://www.agora.mfa.gr/prostasia-prosopikon-dedomenon>).
4. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν Ενημερωτικό Δελτίο προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ –Βελιγραδίου τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησεογραφικές πηγές για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.